

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

06 oktober 2021

Inleiding

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft via een dwarsdoorsnede van de begroting inzicht in de mate van onderhoud en de financiële lasten die daarmee gepaard gaan. Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie.

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen worden de volgende kapitaalgoederen opgenomen:

1. Riolering
2. Wegen
3. Kunstwerken
4. Openbare verlichting
5. Speelvoorzieningen
6. Gebouwen
7. Groen en natuur
8. Sportvelden en accommodaties
9. Waterwegen
10. Verkeersregelinstallaties
11. Exploitatie onroerende zaken
12. Sportfondsen Naarden
13. MFA De Zandzee

Van deze kapitaalgoederen wordt aangegeven:

1. Het beleidskader
2. De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
3. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting
4. De ontwikkelingen in 2022

Beleidskader

Het beleid, beheer en de financiële gegevens met betrekking tot het onderhoud van kapitaalgoederen zijn in het volgende schema samengevat.

Nr.	Kapitaalgoed	Beheer-/beledsplan	Looptijd t/m	Achterstallig onderhoud	Begrote exploitatielast 2022 bedragen x € 1mln.
1	Riolering	Verbreed GRP 2018-2022/ Visie Buitenruimte (vGRP vastgesteld in 2019)	2022	Nee	4,362

2	Wegen	Beheerplan Wegen 2.0/ Visie Buitenruimte	2022	Ja	4,529
3	Kunstwerken	Beheerplan 2.0/ Visie Buitenruimte	2022	ja	0,652
4	Openbare verlichting	Beheerplan Openbare verlichting 1.0/ Visie Buitenruimte <i>(beheerplan niet vastgesteld)</i>	2022	Nee	0,667
5	Speelvoorzieningen	Beheerplan Spelen 3.0/ Visie Buitenruimte	2023	Nee	0,556
6	Gebouwen	Beheerplan Gebouwen 3.0/ Visie Buitenruimte	2022	Nee	0,835
7	Groen	Beheerplan Groen 3.0/ Visie Buitenruimte	2023	Ja	4,511
8	Sportvelden en accommodaties	Beheerplan Sportvelden 3.0/ Visie Buitenruimte	2023	Nee	2,047
9	Waterwegen	Beheerplan Water / Visie Buitenruimte	2023	Nee	0,629
10	Verkeersregelin- stallaties	Beheerplan Verkeersinstallaties 1.0/ Visie Buitenruimte <i>(beheerplan niet vastgesteld)</i>	2022	Nee	0,511

11	Exploitatie onroerende zaken	MJOP	2024	Nee	0,928
12	Sportfondsen Naarden	MJOP	2021	Nee	0,481
13	MFA De Zandzee	MJOP	2031	Nee	2,268
				Totaal	22,976

Beeldkwaliteit

In het najaar van 2021 zijn de beheerplannen 2022-2025 voorgelegd aan de Raad. De buitenruimte zal in 2022 worden onderhouden conform de door de raad vastgestelde beeldkwaliteit.

Beheerplannen

De vastgestelde Visie Buitenruimte is vertaald naar beheerplannen voor de verschillende kapitaalgoederen. Hierin zijn de financiële middelen ten behoeve van het regulier onderhoud, storingsonderhoud, het planmatig (groot)onderhoud alsmede de benodigde vervangingsinvesteringen opgenomen. In de nieuwe beheerplannen 2022-2025 is een keuze voorgelegd voor de te hanteren beeldkwaliteit en is een jaarlijks programma opgenomen voor het ontwikkelen en het lange termijn plannen van assets. De financiële effecten worden na de vaststelling door de Raad in de begroting verwerkt.

Ontwikkelingen 2022

1. Riolering

Onderhoud

In 2022 worden alle straat- en trottoirkolken weer gereinigd. Hiervoor is in 2020 een meerjarig onderhoudscontract afgesloten. Er is in 2021 een meerjarig onderhoudscontract aanbesteed om het hoofdriool in meerdere fasen te reinigen en te inspecteren. Voorkomende schade wordt gelijk opgepakt en hersteld. In 2021 is een meerjarig onderhoudscontract afgesloten voor het planmatig beheren en onderhouden van de gemalen en pompputten. In 2022 worden alle gemalen en pompputten gereinigd en wordt er een controleronde gedaan. Om de rioolpompen, overstorten, bergbezinkvoorzieningen en het grondwatermeetnet op afstand te kunnen controleren, te bedienen en/of uit te lezen worden de benodigde hoofdpost/meetsystemen hiervoor opnieuw aanbesteed begin 2022.

Grootschalige vervanging

In 2021 is er een start gemaakt met de voorbereiding voor de vervanging van de riolering in de Vlietlaan, Spiegelstraat e.o. (Bussum) en het Van der Helstpark e.o. (Muiderberg). Deze projecten worden in 2022 uitgevoerd.

Verder wordt er in 2022 een start gemaakt met de voorbereiding van andere herinrichtingsplannen voortkomend uit het vGRP 2018-2022.

2. Wegen

Beheer

In Beheerplan Wegen heeft een verdere uitdieping van de onderhoudsplanung plaatsgevonden inclusief de financiële vertaling daarvan. Tevens is er aandacht voor een integrale benadering van het kapitaalgoed Wegen, doordat ook aspecten als gladheidsbestrijding en straatreiniging zijn betrokken.

Onderhoud

Het gangbaar en veilig houden van de wegen is een belangrijk taak en wordt in 2022 dagelijks uitgevoerd. De meldingen van bewoners of weggebruikers worden geregistreerd en zo snel mogelijk opgelost. Het klein dagelijks onderhoud wordt hoofdzakelijk door onze eigen medewerkers van Beheer en Service uitgevoerd. Ook kan een contractaannemer ingezet worden. In 2021 is rondom de kernen Muiden en Muiderberg gestart met uitvoering van de werkzaamheden die voortkomen uit het Wegenbeheerplan. De uitvoering van deze werkzaamheden wordt projectmatig in fases uitgevoerd en lopen door in 2022. De uit te voeren maatregelen

worden integraal uitgevoerd met de vakdisciplines riolering, groenvoorzieningen, openbare verlichting en speelplaatsen.

De uitvoering van de deelprojecten 'Mariahoeve (Muiden), Eikenlaan (Muidenberg) zijn gestart in het begin van 2021 en lopen qua uitvoering door in 2022. Bewoners van deze wijken zijn betrokken bij de projecten door middel van informatieavonden en enquêtes. De wegen in Bussum en Naarden zijn in het vierde kwartaal van 2019 geïnspecteerd. Vanuit deze nieuwe inspectie resultaten is de huidige onderhoudsstaat van de wegen, zoals de elementenverhardingen (klinkers, tegels) en de asfaltverhardingen, inzichtelijk geworden. De te nemen onderhoudsmaatregelen vanuit de inspectie zijn getoetst en worden ook in 2022 planmatig uitgevoerd. Het gaat dan om wegvakken die bestaan uit elementenverharding of asfaltverharding. De nieuwe asfalt deklagen worden uitgevoerd in een geluid reducerend asfalt, zodat omwonenden minder last hebben van geluidsoverlast door motorvoertuigen.

Grootschalige vervangingen – herinrichtingsprojecten

In 2021 zijn de projecten Beerensteinerlaan en de Buitenruimte gemeentehuis in uitvoering gegaan, het project Vlietlaan gaat in 2022 in uitvoering. De bovengrondse weginrichting in deze laan en straten wordt gewijzigd, gelijktijdig met deze uitvoering wordt de riolering vervangen en worden alle verhardingen vernieuwd. De verwachting is dat de projecten eind 2022 / medio 2023 gereed zijn.

Verder wordt in 2022 een start gemaakt met de voorbereidingen van de herinrichtingsprojecten die voortkomen uit het vGRP 2018-2022 en het Kaderplan Verkeer Centrum Bussum, zoals de rioolvervanging en herinrichting van diverse wegen in Het Spiegel en het centrum van Bussum.

Toegankelijkheid wegen

In het kader van inclusie en de uitvoering van de Visie Buitenruimte verbeteren we in 2021 de toegankelijkheid van de openbare ruimte van Gooise Meren. Het gaat om de toegankelijkheid bij oversteeklocaties en stoepen, het in- en uitlopen van openbare voorzieningen en de haltering locaties openbaar vervoer. Ook wordt in de ontwerpfase van een nieuw inrichtingsplan de toegankelijkheid van de openbare ruimte getoetst aan de hand van de CROW-richtlijnen.

Straatreiniging

Het kwaliteitsniveau voor de straatreiniging binnen Gooise Meren wordt op beeldkwaliteit onderhouden. De afgelopen jaren is als kwaliteitsniveau voor het gehele beheerareaal inclusief de stationsgebieden op 'Voldoende' gehanteerd. In de Visie Buitenruimte is vastgesteld dat de centra van de twee stadskernen, vesting Naarden en vesting Muiden op het kwaliteitsniveau Goed wordt onderhouden. In het voorkeursscenario in de beheerplannen 2021 wordt dit onderscheid losgelaten en wordt overal beeldkwaliteitsniveau C gehanteerd.

3. Kunstwerken

Het veilig houden en het goed functioneren van de kunstwerken wordt jaarlijks gewaarborgd door middel van van planmatige onderhoudswerkzaamheden en het inspecteren van de kunstwerken. In 2022 wordt het planmatig onderhoud uitgevoerd door de contractaannemer. De gecontracteerde werkzaamheden betreffen het reinigen van de bruggen, het smeren en mechanisch op orde houden van de bruggen. Storingen aan de beweegbare bruggen worden ook opgelost door de contractaannemer.

De bediening van de beweegbare bruggen in de kernen van Muiden en Muidenberg wordt door Waternet uitgevoerd. De bruggen in de kern Naarden wordt door de afdeling Beheer en Service bediend.

Naast de onderhoudswerkzaamheden wordt er ook groot onderhoud of vervangingswerkzaamheden uitgevoerd volgens het Beheerplan Kunstwerken, de voorbereiding is hiervan is in 2021 gestart en zal in 2022 worden uitgevoerd zoals:

- brug Purperreiger, vervangen brugdek en schilderwerk

- brug Regenwulp, vervangen brugdek en schilderwerk
- brug Beatrixhof / Anna van Burenlaan, geheel vervangen
- brug de Kwakel, brugdek vervangen, schilderwerk
- brug de Pijp, conserveren stalen constructie, brugdek slijtlaag vervangen, schilderwerk

in 2021 is er gestart met de renovatie van de boogbrug Oud Blaricummerweg. Tevens worden de twee naastgelegen houten fietsbruggen geheel vervangen. De werkzaamheden worden begin 2022 afgerond. Ook de voorbereiding voor herstelwerkzaamheden aan de Prinses Beatrixbrug is in 2021 gestart. In 2022 worden deze werkzaamheden uitgevoerd. De brug gelegen in de Hoofthooflaan moet hersteld worden. In 2022 wordt er een herstelkeuze gemaakt aan de hand van een variantenstudie. In 2020 zijn alle kunstwerken gelegen binnen het beheerareaal van de gemeente Gooise Meren geïnspecteerd op de constructieve veiligheid. Vanuit de resultaten van deze constructieve veiligheidsinspectie is een vervolgonderzoek bij een aantal kunstwerken noodzakelijk.

4. Openbare Verlichting

De gemeente Gooise Meren zorgt ervoor dat de openbare verlichting op de wegen en straten in woon- en industriegebieden goed functioneert en er verzorgd uitziet. In 2022 wordt door de contractaannemer het reguliere onderhoud aan de openbare verlichting uitgevoerd. De onderhoudswerkzaamheden betreffen het schoonmaken van de lichtmasten en armaturen, het verwijderen van bestikking, en het vervangen van gloeilampen voor duurzame ledverlichting, zodat er bespaard wordt op het energie verbruik. De schade- en storingsmeldingen worden wekelijks afgehandeld. Dit wordt gemonitord door een 4-wekelijks overleg met de contractaannemer. Verplaatsingen van lichtmasten of aanpassingen van de armaturen worden per aanvraag getoetst en op maatwerk uitgevoerd. Voor de diverse projecten is de voorbereiding van de vervanging van de lichtmasten en armaturen gestart en wordt er een nieuw lichtplan gemaakt. Het gaat dan om projecten zoals de Mariahoeve, Beerensteinerlaan, Vlietlaan, Buitenruimte gemeentehuis. De duurzame armaturen worden in combinatie met herstelwerkzaamheden aan de bestrating en riolering in 2022 aangebracht. Ook wordt in 2022 aan de hand van een nieuw vervangingslichtplan de armaturen in de wijk Keverdijk, Brediusweg Amsterdamsestraatweg vervangen.

5. Speelvoorzieningen

We zorgen voor het uitvoeren van het periodiek onderhoud aan speelvoorzieningen en toetsen op de veiligheid van onze speeltoestellen en ondergronden. Waar nodig treffen we correctieve herstelmaatregelen.

Vervangingen

Jaarlijks vervangen we een deel van de ondergronden en speeltoestellen vanwege schade, einde levensduur of veroudering. Bij vervangingen of herinrichting wordt, in het kader van bespeelbaarheid van de openbare ruimte, gekeken of er in de directe omgeving speelmogelijkheden zijn of gecreëerd kunnen worden waarbij de huidige locatie aansluit, kleiner/anders ingericht kan worden of misschien zelfs kan vervallen. Herinrichtingen worden vroegtijdig aan de buurt kenbaar gemaakt middels bewonersbrieven en de gemeentelijke website. Buurtparticipatie is een vast gegeven binnen ontwerp en inrichtingselementen. Vanaf 2019 houden wij bij een herinrichting of vervangen rekening met de inclusieve samenleving. Daar waar mogelijk wordt de speelvoorziening aangepast om beter aan te sluiten aan de leeftijdscategorie en de speelbehoefte vanuit de omgeving.

In 2022 wordt samen met andere gemeentes een gezamenlijk inkooptraject van circulaire speeltoestellen en ondergronden voorbereid.

6. Gebouwen

Begin 2022 zullen er nieuwe (4-jaars)contracten m.b.t. het preventief onderhoud van brandblusmiddelen en automatische deuren en het reinigen van goten en daken worden geïmplementeerd. Medio 2022 zullen diverse lopende onderhoudscontracten worden getoetst en beoordeeld ter voorbereiding op einde doorlooptijd.

In 2022 gaan we verder met het uitkristalliseren van de verantwoordelijkheid voor onderhoud tussen eigenaar en gebruikers. Hierdoor kunnen misverstanden in de toekomst worden voorkomen. Dit loopt gelijk op met het leggen van de overige ge- en verbruikskosten, bij degene die daar ook voor verantwoordelijk is.

De nieuw aangevraagde SIM subsidies (Subsidie Instandhouding Monumenten) voor diverse monumentale panden zijn toegekend en de werkzaamheden zullen vanaf 2022 in de komende 6 jaar worden uitgevoerd.

In 2022 zullen alle nieuwe panden (o.a. door buitensportharmonisatie en oplevering nieuwbouw) voorzien zijn van een actuele Meerjarige Onderhoudsbegroting (MJOB) en opgenomen worden in de onderhoudscyclus van planmatig onderhoud. Daarnaast zal er verder gewerkt worden aan de actualisatie van de bestaande bestaande MJOB's.

In 2021 worden medewerkers opgeleid in het digitaal rapporteren en vanaf 2022 zullen de jaarlijkse inspecties van de panden digitaal gerapporteerd worden. Er wordt in 2022 verder onderzocht welke mogelijkheden er zijn om alle aspecten van beheer van de vastgoedportefeuille in één systeem te koppelen.

7. Groen

Gooise Meren is groen. Onder 'groen' verstaan we de samenhang tussen 'straatgroen' (bomen, heesters, gras), grotere groeneenheden en de natuur- en landbouwgronden die grenzen aan de kernen. Groen is een kernkwaliteit van onze gemeente die we willen behouden en het liefst willen versterken. Het periodiek onderhoud en correctief onderhoud van groen heeft betrekking op alle beplantingen, bomen en grasachtige vegetaties die bij Gooise Meren in eigendom en beheer zijn.

Bij onderhoud wordt geen onderscheid gemaakt tussen groot en dagelijks onderhoud. Er is eigenlijk geen sprake van groot onderhoud, aangezien de werkzaamheden jaarlijks terugkeren. Het klein of dagelijks onderhoud wordt rechtstreeks bekostigd vanuit de exploitatie. De reconstructies of vervangingen worden beschouwd als investeringen. Jaarlijks vervangen we een deel van de beplantingen. Bij deze vervangingen is het streven de biodiversiteit te vergroten. Dit helpt bijvoorbeeld bij de bestrijding van de eikenprocessierups doordat meer natuurlijke vijanden aanwezig zijn in het groen. Bij een grotere biodiversiteit zijn de risico's op ziektes en plagen kleiner. Ook monitoren we de ontwikkeling van de Japanse Duizendknoop, Reuzenberenklauw en de verspreiding van eikenprocessierups nauwlettend.

In 2022 worden de groenstructuren technisch geïnventariseerd ter voorbereiding op:

- Herinrichting van plantvakken vanuit perspectief biodiversiteit;
- Omvormen van gazons naar bloemrijke bermen;
- Maatregelen voor bos- en bosplantsoenbeheer;
- Preventieve maatregelen invasieve exoten.

8. Sportvelden en accommodaties

Gooise Meren werkt toe naar een eenduidig en transparant beleid met betrekking tot het beheer, eigendom en de tarieven van de buitensportaccommodaties. Hierdoor zullen kleedkamers, velden en installaties van eigenaar veranderen en daarmee ook de onderhoudsverantwoordelijke. Dit zal gevolgen hebben voor de onderhoudsbudgetten. Denk hierbij aan overname van kleedkamers en velden.

De buitensportaccommodaties worden beheerd volgens het nieuw opgestelde meerjarenonderhoudsplan dat is opgesteld door Arcadis in 2020. We zorgen dat de sportcomplexen functioneel, schoon (basis) en veilig zijn.

Velden en banen zijn ingericht en functionerend volgens bondsnormen van de betreffende sporttakken. In Gooise Meren zijn dit: voetbal, hockey, tennis, rugby, handbal, korfbal, atletiek en honk- en softbal.

Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen zullen in 2022 uitgevoerd worden volgens de planning meerjarenonderhoudsplan (Arcadis, 2020). Dit onafhankelijk onderzoek naar de kwaliteit van velden en parken zal vierjaarlijks herhaald worden.

Vervanging

Jaarlijks wordt een deel van de velden, banen en parkinrichtingen vervangen. Het doel is de borging van goede en veilige buitensportaccommodaties in Gooise Meren. Vervangingsinvesteringen zijn gebaseerd op het onafhankelijk onderzoek uitgevoerd door Arcadis. Daarbij is ruimte voor maatwerk. De intensiteit waarmee een veld bespeeld wordt is van invloed op de levensduur. Hierdoor is het soms mogelijk om een vervangingsinvestering uit te stellen, maar is het soms ook noodzakelijk om een vervangingsinvestering naar voren te trekken. Overige elementen zoals veldverlichting, hekwerk, paden en groen zijn ook opgenomen in een vervangingsplan. Bij vervangingen wordt uitdrukkelijk gezocht naar kansen om duurzaamheid mee te nemen in de voorbereidingen. Denk hierbij aan LED-verlichting voor velden en een duurzaam beregeningssysteem.

In 2022 beogen we een nieuw onderhoudsbestek aan te besteden voor het dagelijks onderhoud en correctief onderhoud van de sportparken. Hiervoor zal het nodig zijn om alle beheerarealen vast te leggen in het gemeentelijk beheersysteem. Tevens zal er een technische inspectie plaatsvinden van de beplantingen. Voor correctief onderhoud (storingen) zal hierbij ook een nieuw protocol worden opgesteld. De mogelijkheden voor het inzetten van een schouwapp voor het monitoren van onderhoudswerken zal als onderdeel van de aanbesteding worden onderzocht.

9. Waterwegen

Naast de reguliere onderhoudswerkzaamheden aan de waterwegen wordt in 2022 het gemeentelijke areaal aan beschoeiingen/damwanden in kaart gebracht.

10. Verkeersregelinstallaties (VRI)

Eind 2021 is door middel van aanbesteding een nieuw contract Reguliere onderhoudswerkzaamheden aan alle VRI's, doseerlichten en hydraulische afsluitingen gerealiseerd. In 2022 starten we met een nieuwe contractaannemer die alle VRI-installaties kan onderhouden. In het geval van storing of uitval wordt een veilige verkeersafwikkeling gegarandeerd door de storing zo snel mogelijk te verhelpen, mogelijk met ondersteuning van eigen buitendienst medewerkers of de inzet van verkeersregelaars. In 2021 is er gestart om een aantal VRI's aan te sluiten op de verkeerscentrale van de Provincie Noord-Holland. Door het aansluiten op de verkeerscentrale van de Provincie kunnen de verkeersdeskundigen en medewerkers van de Provincie de verkeerscirculatie en de prestaties van de VRI's onafhankelijk op afstand monitoren en optimaliseren.

De verkeersregelinstallaties Laarderweg/Prinsenstraat (Bussum) en Sluistraat Muiden zijn aan het einde van hun levensduur. Om uitval en gevaarlijke situaties te voorkomen worden deze installaties in 2022 geheel vervangen.

Omdat er (mogelijk) minder sluipverkeer op de entreewegen naar de Vesting Naarden zal plaatsvinden, wordt er aan de hand van het nieuwe Verkeerscirculatie plan gekeken naar nut en noodzaak van de drie doseerlichten. Ingevolge de ambitie om Naarden Vesting autoluw te maken, zal het College de bewoners betrekken bij het op een andere wijze tegengaan van het eventueel sluipverkeer.

11. Exploitatie onroerende zaken

Het onderhoud van MFA De Rijver en het stadhuis in Naarden is middels het ESCO-project uitbesteed. Zie ook het onderdeel Verduurzamen eigen vastgoed bij programma 4. De uitgevoerde CO₂-verminderingmaatregelen hebben ook gevolgen voor het planmatig groot onderhoud. De mogelijke financiële gevolgen die dit heeft voor de dotaties worden doorgevoerd in de meerjarenbegroting. Dit geldt ook voor het Jan Ligthartcentrum en het gemeentehuis die ook meedoen in het ESCO-project.

Voor MFA de Kazerne, Breeduit en het Muizenfort zijn geen andere onderhoudsuitgaven buiten het geplande groot onderhoud voorzien.

12. Sportfondsen Naarden

Het Sportfondsenbad zal wat reguliere onderhoud betreft in 2022 volgens de norm sober maar doelmatig worden onderhouden.

13. MFA De Zandzee

Het onderhoud van MFA De Zandzee is middels het ESCO-project uitbesteed. Zoals hierboven bij onderdeel 11 vermeld is zullen de consequenties van de CO₂-verminderingmaatregelen worden doorgevoerd in de meerjarenbegroting.